



Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Åfjord kommune
Postboks 54
7169 ÅFJORD

Vår dato: 07.12.2020
Vår ref.: 202015075-2
Arkiv: 323
Deres dato: 19.11.2020
Deres ref.: 14457/2020/KJEVIN

Saksbehandler:
Finn Herje

NVEs uttalelse til offentlig ettersyn - Kommunal planstrategi for 2020-2023 - Åfjord kommune

Vi viser til ovennevnte forslag til kommunal planstrategi.

NVE har følgende kommentarer til forslaget:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjon- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene kan hensynstas ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbebygde strøk (urbanhydrologi) og veiledning til kommunal arealplanlegging.

Arbeidet med kommunal planstrategi legger føringer for kommunens arealplanlegging i flere år framover. Vi viser til [NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging](#) der det er beskrevet hvordan våre forvaltningsområder bør ivaretas i kommunale planer.

NVE mener at planstrategien bør gi tydelige føringer for hvordan kommunen skal se til at faren for oversvømmelse, flom og skred blir identifisert på overordnet nivå i kommunen. Det er derfor gledelig at kommunen i løpet av neste år ønsker å gjennomføre en helhetlig ROS-analyse og beredskapsplan. NVE forventer at kommunen gjennomgår sine tettsteder og utbyggingsområder og analyserer hvilke områder som er sårbare for videre utbygging/fortetting knyttet til skred-, flom- og overvannsutfordringer. Områder der man har bygd seg inn i flomutfordringer (eller områder der man er i ferd med å gjøre dette) er viktig å identifisere. ROS-analysen, jf. PBL § 4-3, må brukes til å styre arealbruken og ivareta samfunnssikkerheten i arealplanleggingen, <https://www.dsb.no/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterieill/samfunnssikkerhet-i-kommunenes-arealplanlegging/>.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR



Klimaendringer og klimatilpasning

«Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning» skal ligge til grunn for den kommunal planlegging jf. PBLs. § 6-2. Vi viser særlig til kapittel 4 om klimatilpassing. Her står det blant annet at planstrategien skal omtale behovet for oppdatering av eksisterende planer, eller utarbeiding av nye planer, i lys av forventede klimaendringer og tidligere uønskede naturhendelser. Planstrategien skal også gjøre en vurdering av om hensynet til et endra klima medfører et behov for revisjon av gjeldende planer.

Det er viktig at kommunen har søkelys på klima og klimatilpasning. Det er derfor gledelig at kommunen i august i år fattet vedtak om oppstart av en klima- og miljøplan. Vi ber kommunen særlig vektlegge forholdet til klimatilpasning og hvordan kommunen best kan tilpasse seg et klima i endring. Ifølge PBL (§ 3-1 første ledd bokstav g) er tilpassing til forventet klimaendringer en planoppgave. Den helhetlige forvaltningen av vannets kretsløp er også en planoppgave, jfr. PBL § 3-1 første ledd bokstav i).

Vi viser til Nasjonale forventninger der det går frem at vassdragenes potensial for trygg avledning av overvann og naturbasert demping av flom skal utnyttes. Som følge av et endret klima er det forventet mer intens nedbør (jfr. klimaprofilen for det tidligere Sør-Trøndelag fylke som ligger på <https://klimaservicesenter.no/faces/mobile/index.xhtml>). Dette vil føre til mer overvann, spissere flommer i vassdragene og økt fare for erosjon og skred. Det er derfor viktig at en allerede i en tidlig planfase har en høy bevissthet rundt hvilke arealer som er best egnet til innfiltrering og fordøyning av vann, hvilke arealer som kan sikre trygg bortledning og hvilke arealer som er best egnet til å bygge på. Ved vurderingen av nye utbyggingsområder må dette vurderes nærmere.

Hensynet til flomfare må ses i sammenheng med lokal overvannshåndtering. Kommunen bør forsikre seg om at både resipient (vassdrag og vann) og VA-infrastruktur har tilstrekkelig kapasitet for nye byggeområder planlegges. Det er viktig at alle vassdrag (elv, bekk, vann mv.) og dreneringslinjer blir kartlagt tidlig i planprosessene slik at ny bebyggelse og infrastruktur kan plasseres uten at det er fare for skade jfr. TEK17, kap. 7.

Vassdragsforvaltning

Flom, erosjon og skred langs vassdrag er naturlige prosesser. Derfor må planlegging og utbygging langs vassdrag ta hensyn til faren for skader som følge av disse prosessene. I utgangspunktet bør elver og bekker få tilstrekkelig rom for sin naturlige utvikling ved at det ikke blir bygget i områder utsatt for vassdragsrelatert fare. Elveos og randsoner langs vassdrag er dessuten blant de mest artsrike og bevaringsverdige med hensyn til landskapsøkologi og biologisk mangfold. Styring av arealbruken bort fra vassdragene er det beste virkemiddelet for å ta vare på vassdragsmiljø og begrense vassdragsrelatert fare.

I Nasjonale forventninger er vassdragene trukket særlig frem: «Vassdragene er en vesentlig del av norsk natur og viktig for helse, livskvalitet og næringsvirksomhet. Økt press på vassdrag og vassdragsnære områder fra forurensning og inngrep, stiller store krav til planleggingen. Regjeringen legger vekt på at regionale og kommunale planer tar hensyn til vassdragenes bruks- og verneverdier, og risikoen for flom, erosjon og skred.»

NVE anbefaler at kommunen har en tydelig strategi for forvaltningen av vassdragene sine. Det kan være å etablere tilstrekkelige byggegrenser, unngå tiltak i vassdrag og vassdragsnære områder og unngå bekkelukkinger.

Det er store allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann. Tiltak som kan medføre skader eller ulemper for allmenne interesser, kan utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven.



Energianlegg

Et velfungerende system for produksjon og overføring av energi er avgjørende for samfunnet. Kommunens planer må derfor ta hensyn til anlegg som er planlagt eller har konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen. Hvis planene kommer i berøring med energiinteresser, bør berørte energiselskap involveres tidlig.

ROS-analyse

Flere av temaene nevnt ovenfor vil naturlig inngå i en helhetlig ROS-analyse for kommunen. Det er derfor positivt at kommunen vil (har?) starte opp et arbeid med tanke på å utarbeide en slik ROS-analyse for kommunen. Vi anbefaler å benytte DSBs veileder som grunnlag for dette arbeidet.

<https://www.dsb.no/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterieell/samfunnssikkerhet-i-kommunenes-arealplanlegging/>

I planarbeidet anbefaler vi å bruke følgende veiledere og verktøy:

- [NVEs karttjenester](#) viser informasjon om flom- og skredfare, vassdrag og energianlegg.
- [NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging](#) beskriver hvordan interessene bør ivaretas i planen, slik at en unngår innsigelse.
- [NVEs retningslinje 2/2011 Flaum- og skredfare i arealplanar](#) beskriver hvilke flom- og skredprosesser som kan utgjøre fare, og hvordan disse farene bør utredes og innarbeides i planen.
- www.miljokommune.no gir nyttige tips om overvannshåndtering i arealplanlegging.
- Klimaprofilene
<https://klimaservicesenter.no/faces/mobile/article.xhtml?uri=klimaservicesenteret/klimaprofiler>
- Statlig planretningslinje klimatilpasning <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-09-28-1469>
- For vurdering av overvann kan også følgende publikasjoner fra Norsk Vann være aktuelle. Norsk Vanns veileder A162 – «*Veiledning i klimatilpasset overvannshåndtering*» og Norsk Vanns rapport B22 - «*Vann og avløp i arealplanlegging og byggesaksbehandling*»,
<https://www.norsk vann.no/index.php/kompetanse/va-bokhandelen>
- <https://arcgis.com/T9rXy>. Kartbasert veiledning for reguleringsplanlegging viser en metode for å gjennomgå kartlag som kan være nyttig for å avklare om NVE-tema må behandles særskilt i reguleringsplanen.
- Flere veiledere og verktøy finnes på www.nve.no/arealplan.

Med hilsen

Kari Øvrelid
Regionsjef

Finn Herje
Senioringeniør



Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.